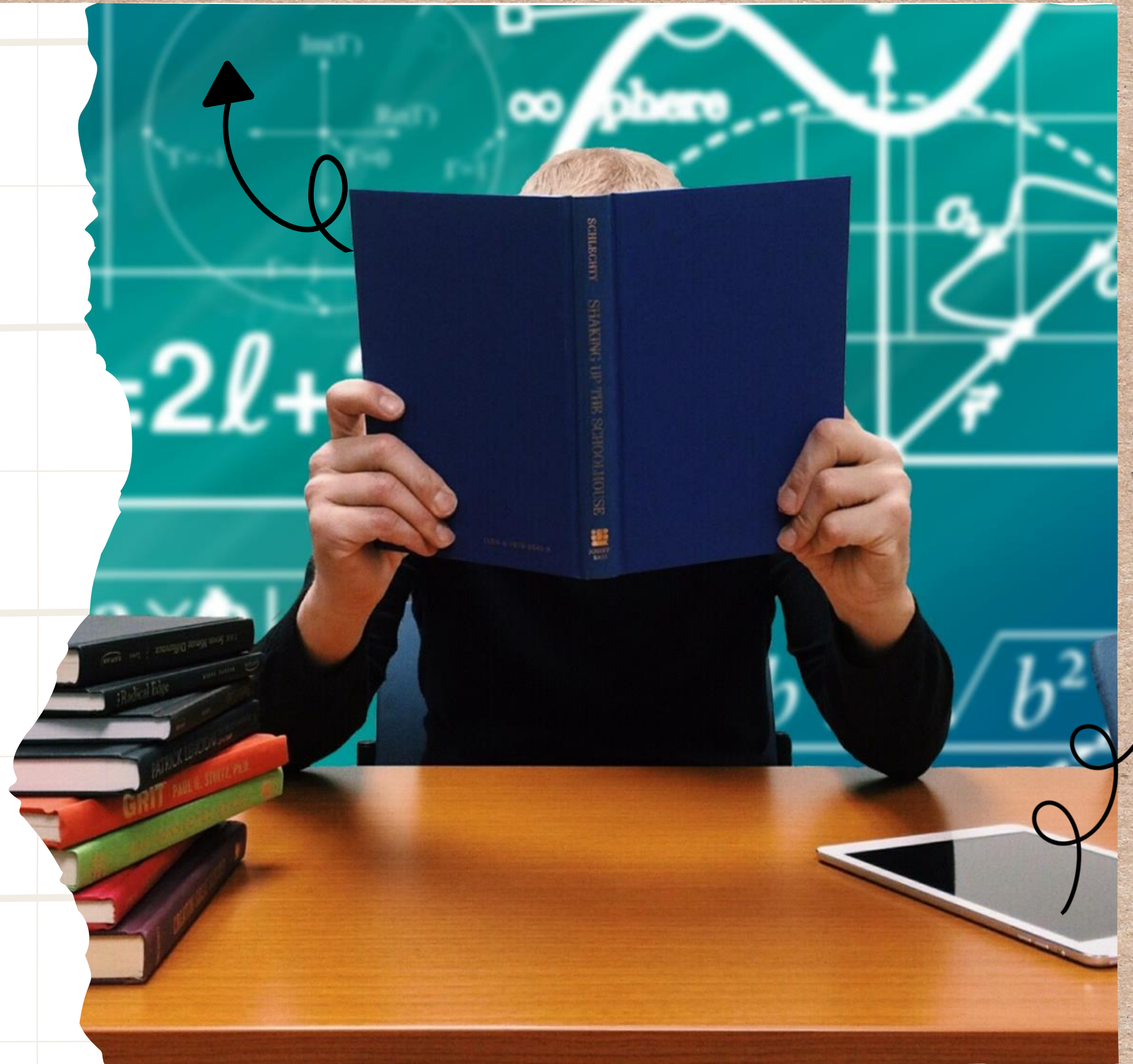

TALIS 2024

KATSAUS ENSITULOOKSIIN

Matti Taajamo
Eija Puhakka
Ilona Markkanen

KANSAINVÄLINEN OPETUKSEN JA OPPIMISEN TUTKIMUS – TALIS

- TALIS (Teaching And Learning International Survey) on OECD:n koordinoima kansainvälinen tutkimus
- TALIS-tutkimuksia on tehty viiden vuoden välein vuodesta 2008 lähtien
- Suomi on osallistunut tutkimukseen vuosina 2013, 2018 ja 2024
- Vuonna 2024 Suomi oli ensimmäistä kertaa mukana TALIS Starting Strong -tutkimuksessa
- Suomessa tutkimukset toteutti Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitos ja rahoitti opetus- ja kulttuuriministeriö

TALIS TARJOAA TIETOA MM.

- Työoloista ja työtyytyväisyydestä
- Pedagogisista käytänteistä
- Ammatillisesta kehittämisestä
- Ammatin arvostuksesta ja uranäkymistä

Vuonna 2024 TALIS-tutkimukseen osallistui 53 maata/aluetta ja Starting Strong -tutkimukseen osallistui 17 maata/aluetta

PERUSJOUKOT & OTOSKOOT SUOMESSA

TALIS 2024

- Tutkimuksen kohdeperusjoukon muodostivat perusopetuksen 7-9 vuosiluokan opettajat
- Tutkimukseen valittiin satunnaisesti 226 koulua
- Tutkimus toteutettiin onnistuneesti 226 koulussa, joista ruotsinkielisiä oli 30
- Opettajista 4 300 vastasi opettajakyselyyn; 3 707 suomeksi ja 593 ruotsiksi
- Opettajien vastausaste oli 95 %

STARTING STRONG 2024

- Tutkimuksen kohdeperusjoukon muodostivat 3 vuotta täyttäneiden lasten varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimipaikat
- Tutkimukseen valittiin satunnaisesti 220 toimipaikkaa
- Tutkimus toteutettiin onnistuneesti 204 toimipaikassa, joista ruotsinkielisiä oli 30
- Henkilökunnan jäsenistä 1 154 vastasi henkilöstökyselyyn suomeksi ja 212 ruotsiksi
- Toimipaikkojen johtajista 152 vastasi johtajakyselyyn suomeksi ja 29 ruotsiksi
- Toimipaikkojen johtajista 19 vastasi yhdistelmäkyselyyn suomeksi ja 4 ruotsiksi
- Henkilökunnan jäsenten vastausaste oli 93 % ja johtajien vastausaste oli 97 %

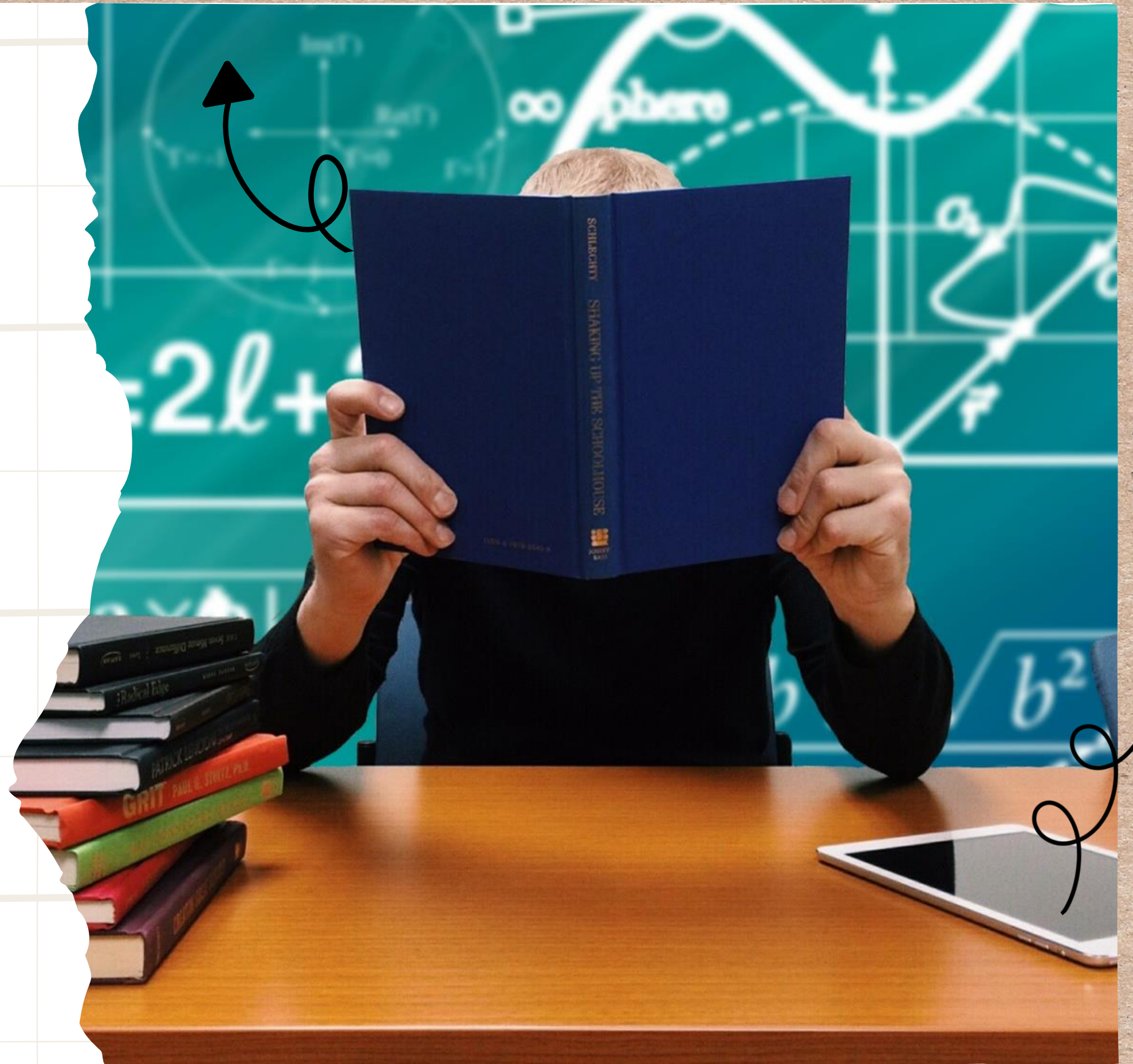
YLÄKOULUN OPETTAJA SUOMESSA

- Keskimäärin 46-vuotias (↑)
- 71 % naisia
- Toiminut opettajana keskimäärin 16 vuotta
- Työskentelee keskimäärin 36 tuntia viikossa (↑)
- 95 % suorittanut korkeakoulututkinnon tai vastaavan (↓)
- 61 % halusi ensisijaisesti opettajaksi
- 77 % työskenteli vakituisessa työsuhteessa

VARHAISKASVATUKSEN HENKILÖKUNNAN JÄSEN SUOMESSA

- Keskimäärin 44-vuotias
- 95 % naisia
- Työskennellyt alalla keskimäärin 14 vuotta
- Työskentelee keskimäärin 33 tuntia viikossa
- 3 % työskentelee useammassa kuin yhdessä toimipaikassa
- 34 % suorittanut korkeakoulututkinnon tai vastaavan
- 71 % työskenteli vakituisessa työsuhteessa

TYÖOLOT & TYÖTYYTYVÄISYYS

- Yläkoulun opettajat ovat tyytyväisiä työhönsä
- Tyytyväisyys laskenut edellisistä TALIS-kierroksista
- Miesopettajat tyytyväisempiä työhönsä kuin naisopettajat

Osuudet opettajista, jotka olivat tyytyväisiä työhönsä tutkimusvuoden, sukupuolen, iän ja opetuskokemuksen mukaan (%)

Maa	TALIS-tutkimusvuosi			Sukupuoli		Ikä			Opetuskokemus		
	2013	2018	2024	Naiset	Miehet	< 30 vuotta	30–49 vuotta	>= 50 vuotta	<= 5 vuotta	6–10 vuotta	> 10 vuotta
Suomi	91	88	85	84	89	87	84	87	87	82	86
Ruotsi	85	90	92	92	91	94	91	92	92	90	92
Norja	95	93	86	87	86	82	85	91	85	79	89
Tanska	93	89	91	92	91	95	91	91	93	89	92
Viro	90	94	93	93	93	90	91	95	89	91	94
OECD	-	90	89	89	90	89	89	91	89	88	90

Tilastollisesti merkitsevät erot verrattuna vuoteen 2024 ja eri ryhmien välillä on lihavoitu. Ikä- ja opetuskokemusryhmissä on verrattu vain ääripäitä. OECD:n keskiarvoa 2013 ei ole saatavilla.

Yläkoulun opettajat

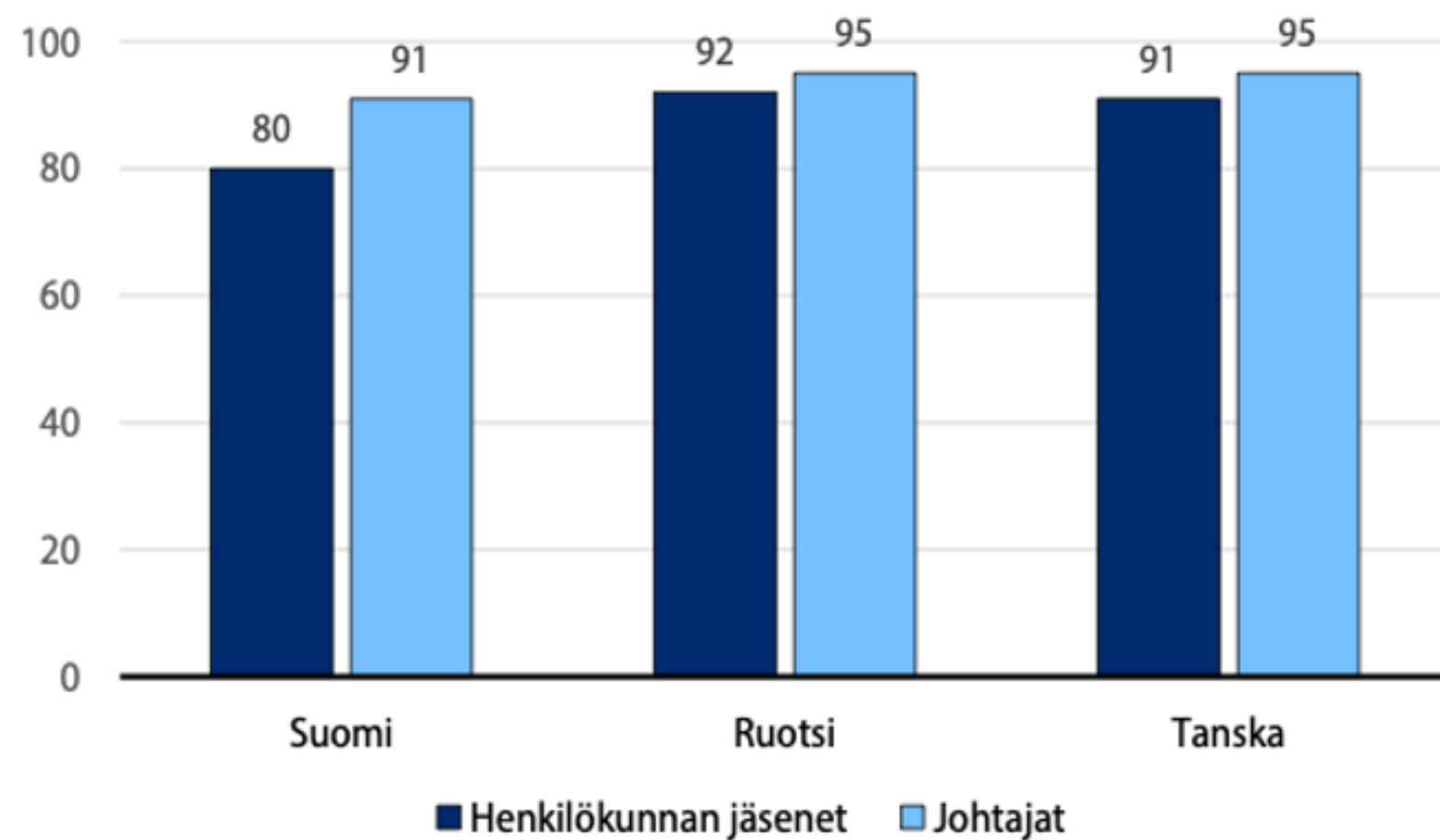
Osuudet opettajista, jotka olivat samaa mieltä opettajuutta koskevien väittämien kanssa tutkimusvuosina 2013, 2018 ja 2024 (%)

Opettajuuteen liittyvä väittämä	Suomi			Ruotsi			Norja			Tanska			Viro			OECD		
	2013	2018	2024	2013	2018	2024	2013	2018	2024	2013	2018	2024	2013	2018	2024	2013	2018	2024
Opettajuuden hyvät puolet painavat vaakakupissa selvästi enemmän kuin huonot puolet	95	92	89	71	79	79	91	87	75	89	79	86	69	80	77	-	75	74
Jos saisin päättää uudelleen, valitsisin yhä opettajan ammatin	85	79	70	53	63	66	77	75	55	78	70	72	70	74	76	-	75	73
Kadun, että päätin ryhtyä opettajaksi	5	6	10	18	12	12	8	8	19	5	8	7	10	6	7	-	10	11
Haluaisin vaihtaa toiseen kouluun, jos se olisi mahdollista	16	20	20	22	18	21	12	13	13	11	10	10	16	13	15	-	20	19
Nautin työstäni tässä koulussa	91	87	88	92	92	93	97	95	95	95	95	95	81	85	87	-	89	90
Suosittelisin tätä koulua hyvänä työpaikkana	87	82	82	80	84	84	91	91	89	88	88	88	80	82	83	-	83	83

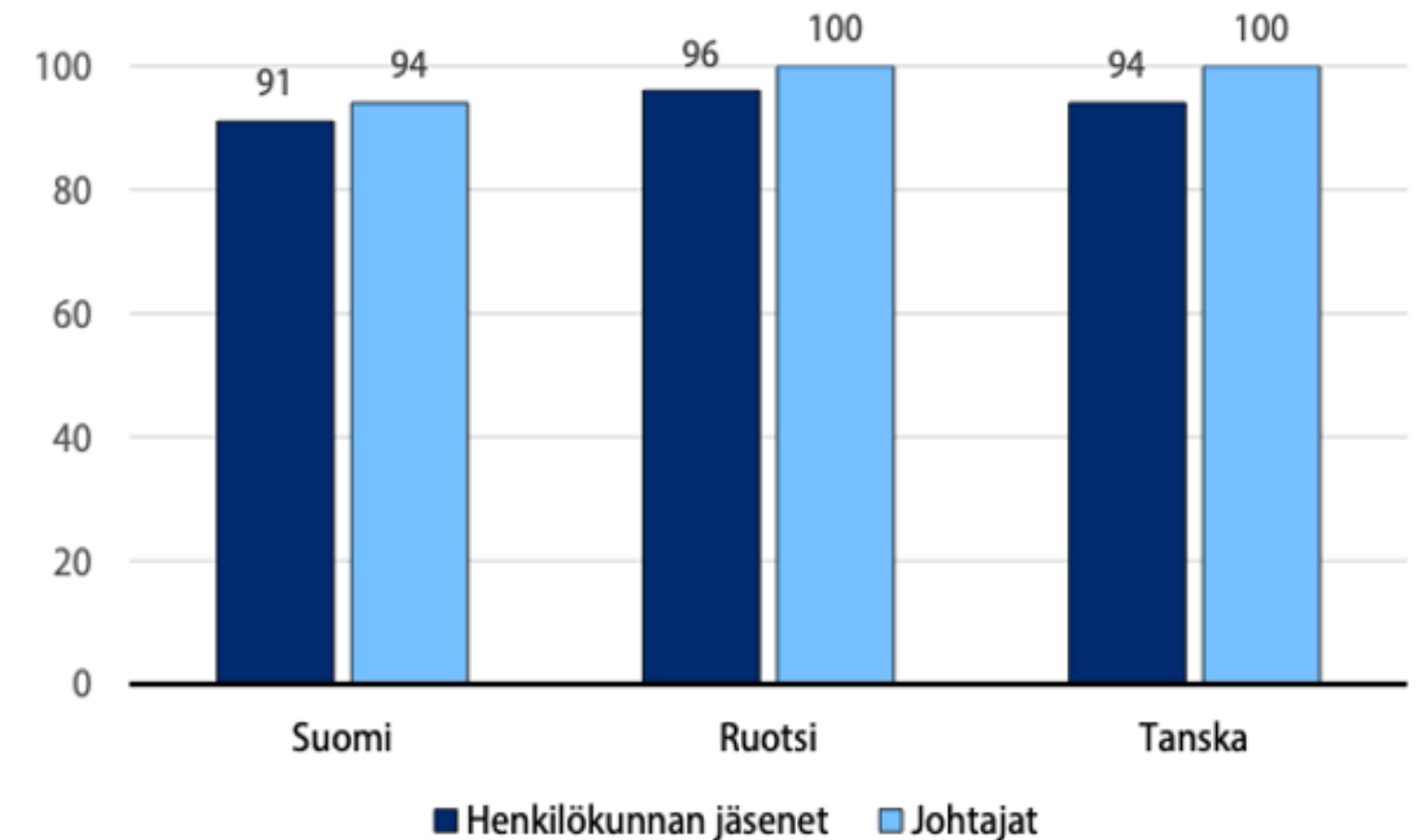
Tilastollisesti merkitsevät erot vuoteen 2024 verrattuna on lihavoitu. OECD:n keskiarvoa 2013 ei ole saatavilla.

- Varhaiskasvatuksen henkilöstö ja johtajat ovat tyytyväisiä työhönsä ja työpaikkaansa
- 72 % samaa mieltä väittämän "Jos saisin päättää uudelleen, valitsisin yhä tämän saman työn"

Osuudet henkilökunnan jäsenistä ja johtajista, jotka ilmoittivat olevansa tyytyväisiä työhönsä (%)

Osuudet henkilökunnan jäsenistä ja johtajista, jotka ilmoittivat nauttivansa työstään toimipaikassaan (%)

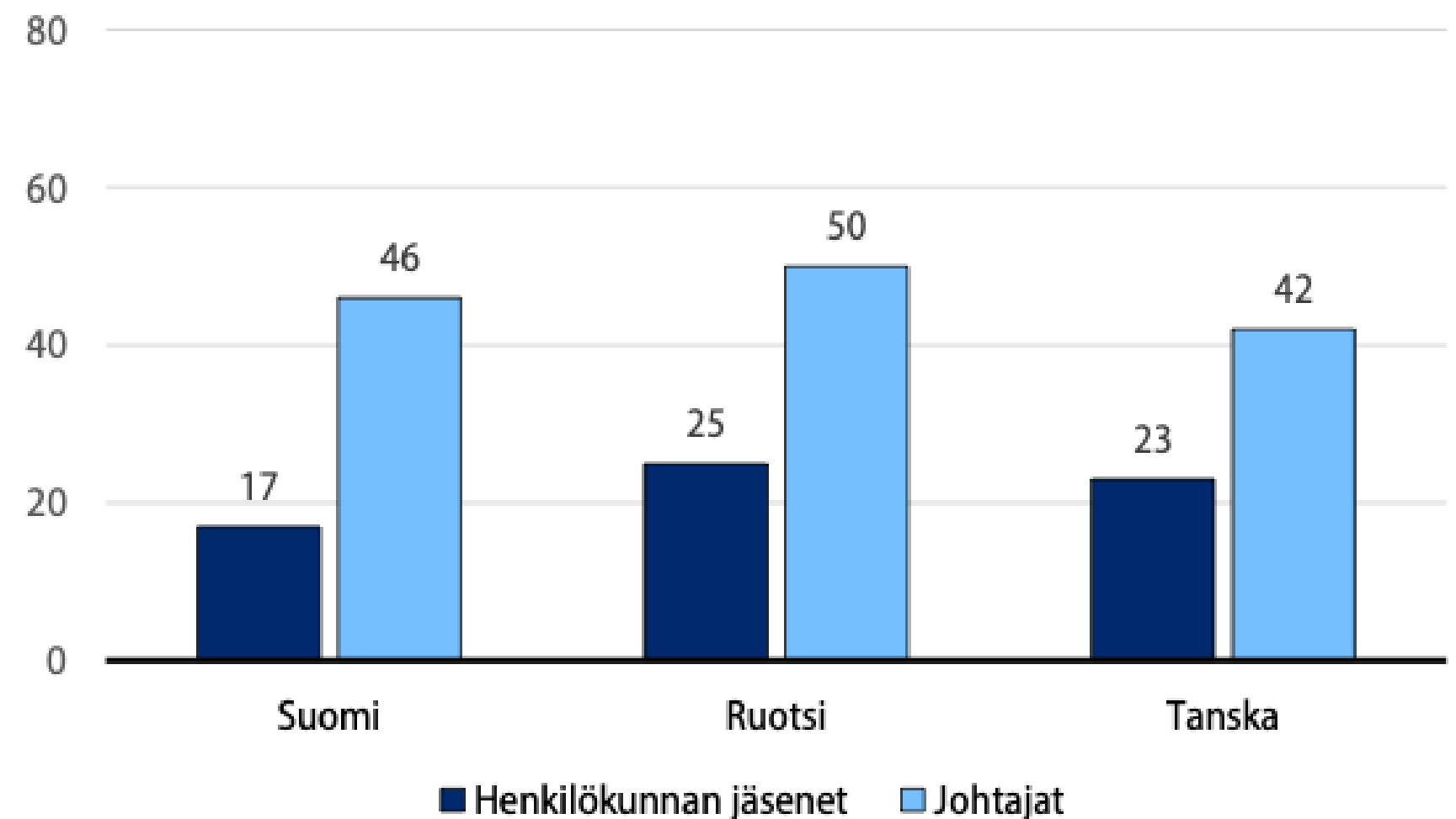

- Yläkoulun opettajista noin puolet tyytyväisiä työstä saatuu palkkaan
- Palkkaan tyytyväisten osuus noussut edellisestä tutkimuskierroksesta

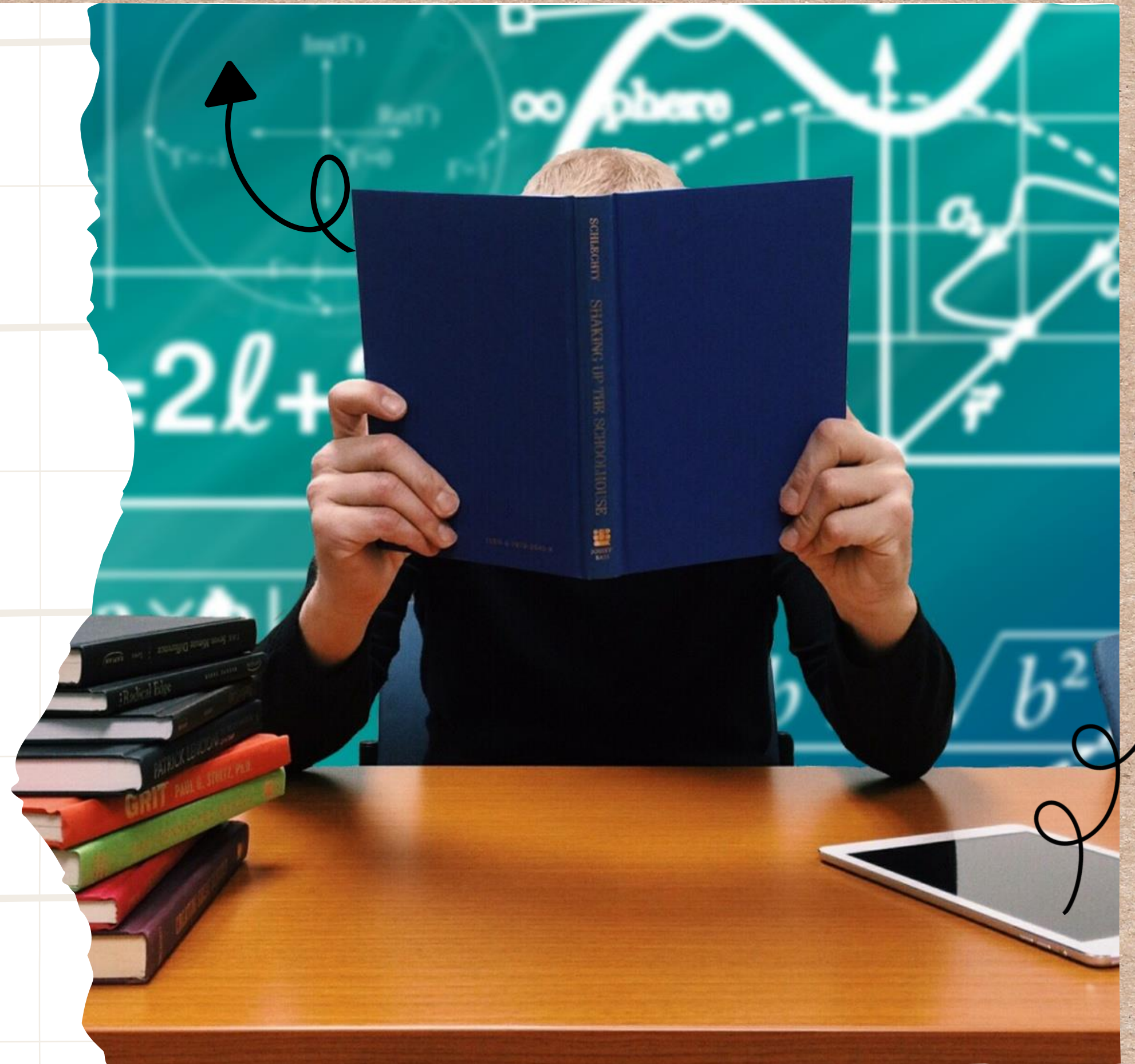
- Varhaiskasvatuksen henkilökunnan jäsenistä vain 17 % tyytyväisiä työstä saatuu palkkaan
- Johtajista 46 % tyytyväisiä palkkaansa

TALIS-tutkimusvuosi

	2018	2024
Suomi	45	49
Ruotsi	35	40
Norja	48	34
Tanska	68	69
Viro	39	30
OECD	36	39

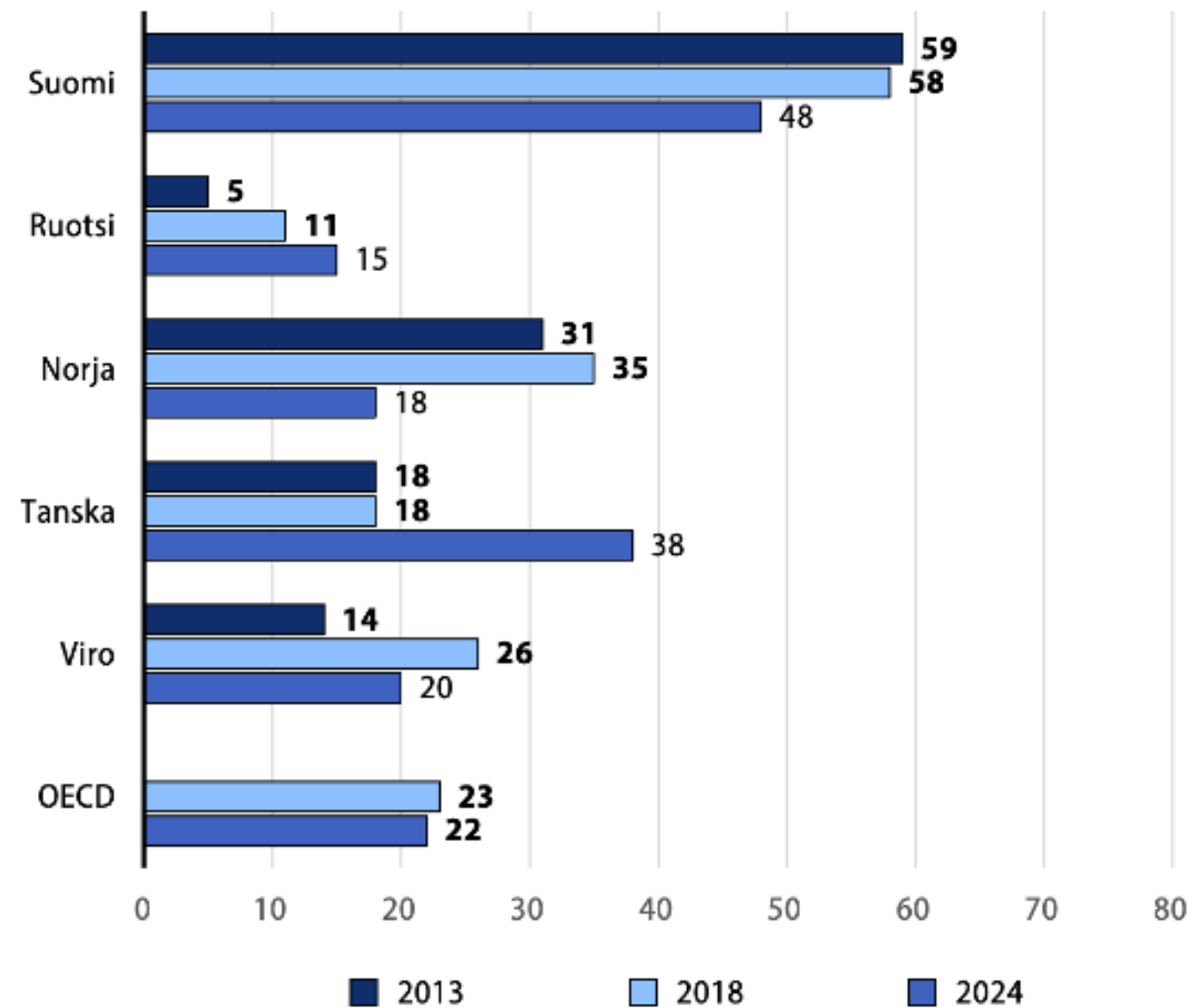

AMMATIN
ARVOSTUS

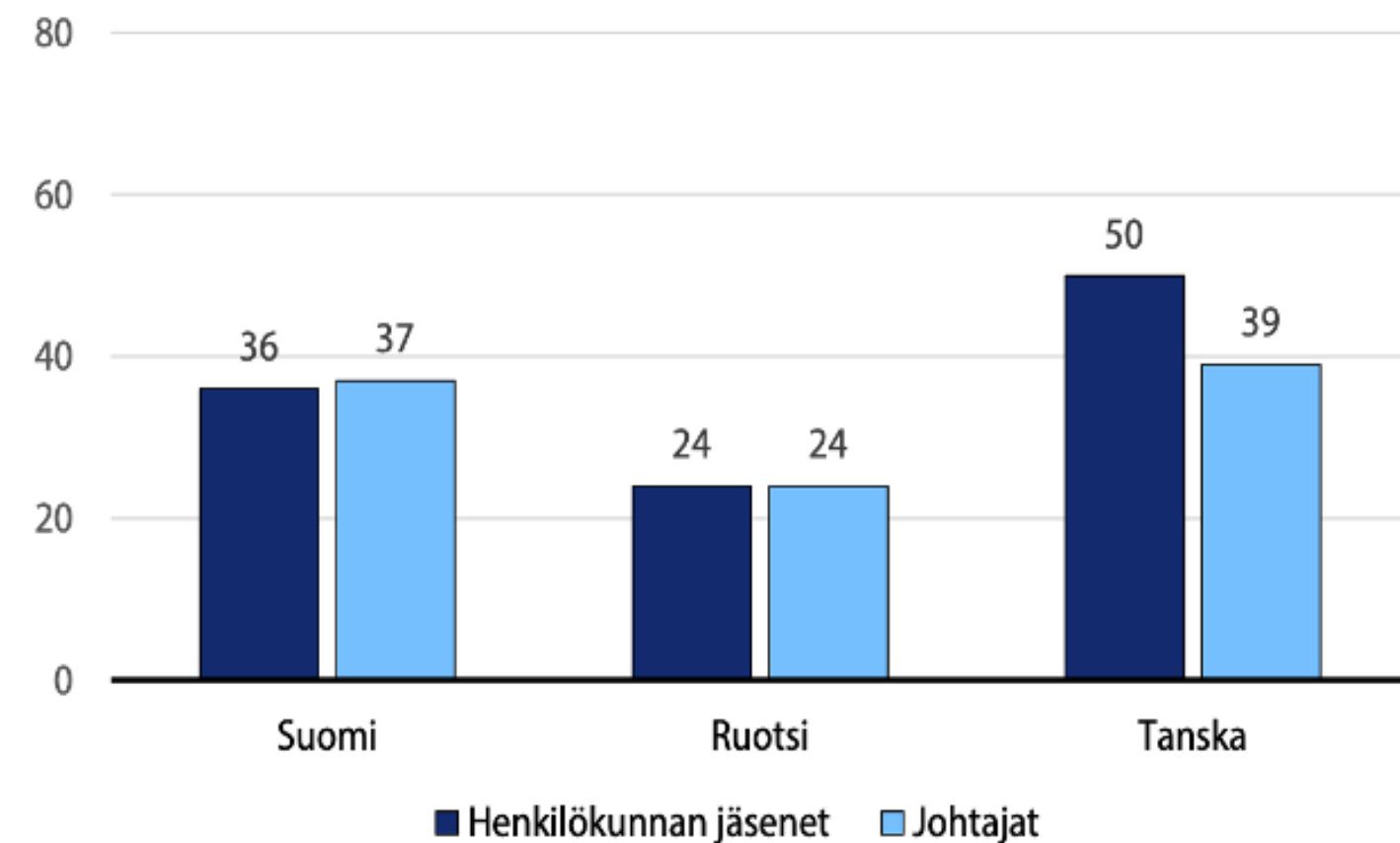
- Yläkoulun opettajista 48 % kokee, että ammattia arvostetaan yhteiskunnassa
- Näin kokevien osuus laskenut

Osuudet opettajista, jotka olivat samaa mieltä siitä, että opettajan ammattia arvostetaan yhteiskunnassa tutkimusvuosina 2013, 2018 ja 2024 (%)

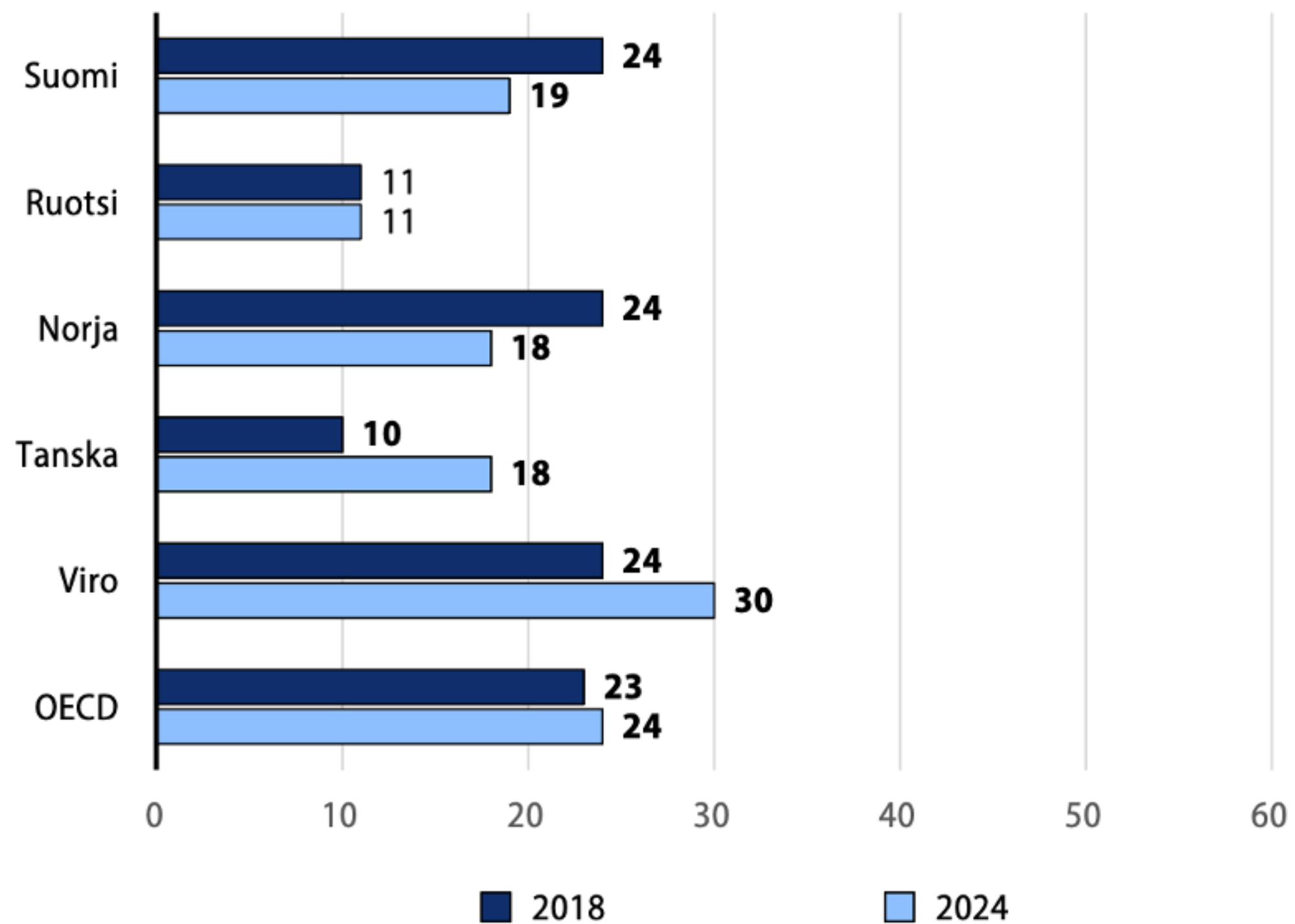
- Henkilökunnan jäsenistä ja johtajista hieman yli kolmannes kokee, että heitä arvostetaan yhteiskunnassa

Osuudet henkilökunnan jäsenistä ja johtajista, jotka kokivat, että varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstöä arvostetaan yhteiskunnassa (%)

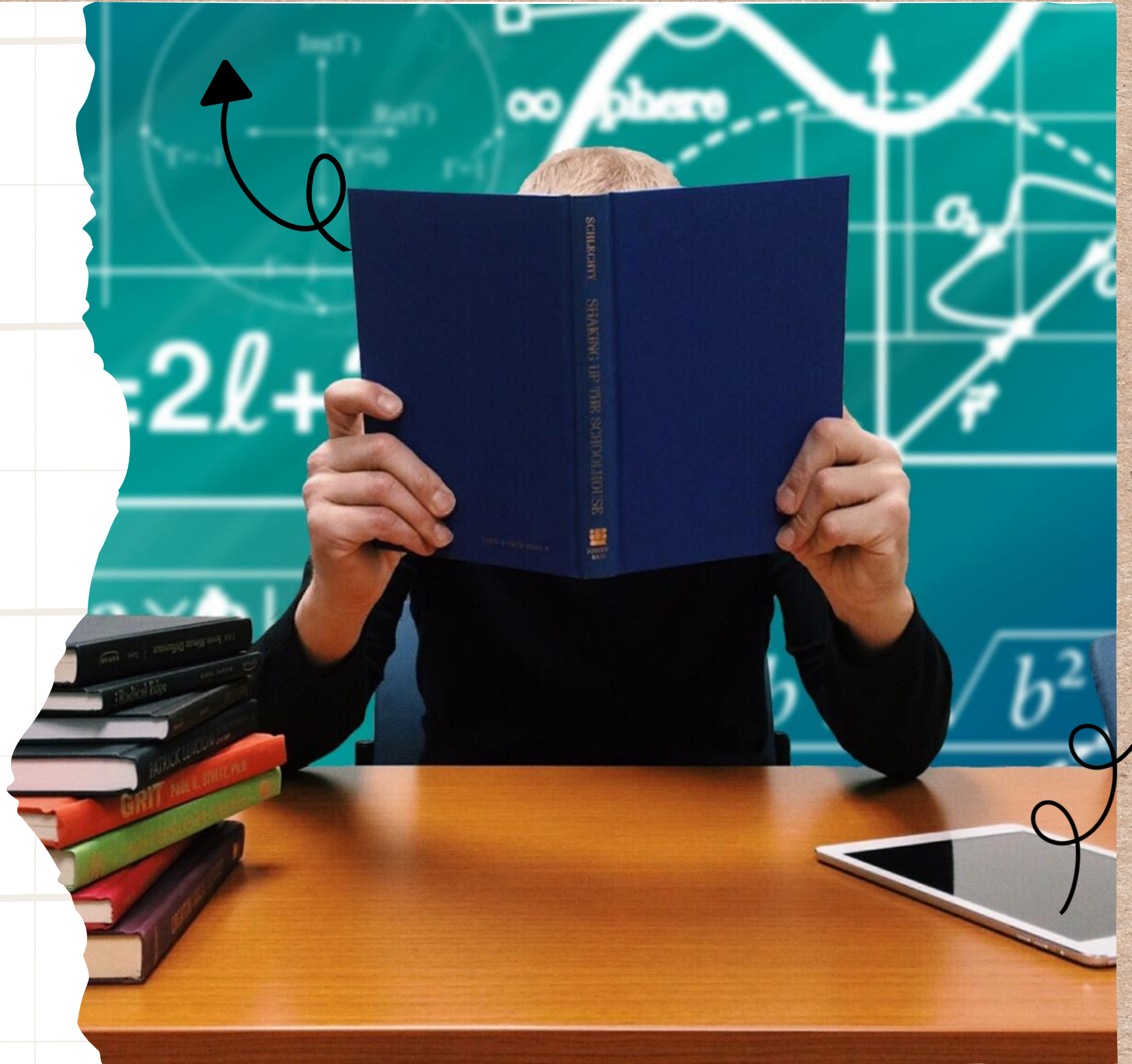

Yläkoulun opettajat

Osuudet opettajista, jotka olivat samaa mieltä väittämän "*Opettajat pystyvät vaikuttamaan koulutuspolitiikkaan*" kanssa tutkimusvuosina 2018 ja 2024 (%)

URANÄKYMÄT

Yläkoulun opettajat

Osuudet opettajista, jotka aikoivat jättää opettajan työn seuraavan viiden vuoden aikana iän ja tutkimusvuoden mukaan (%)

Maa	< 30 vuotta		30–49 vuotta		>= 50 vuotta	
	2018	2024	2018	2024	2018	2024
Suomi	10	23	11	17	-	41 (21)
Ruotsi	19	9	26	19	-	35 (19)
Norja	10	27	17	23	-	23 (16)
Tanska	14	18	21	20	-	18 (13)
Viro	48	49	25	33	-	54 (23)
OECD	17	20	13	15	-	48 (22)

Tilastollisesti merkitsevät erot tutkimusvuosien välillä on lihavoitu. Opettajien osuuksia vanhimmalle ikäryhmälle vuodelle 2018 ei ole saatavilla. Suluissa vanhimman ikäryhmän osuudet, kun eläköityvät on poistettu.

Osuudet opettajista, jotka pitivät eri syitä todennäköisenä tai erittäin todennäköisenä syynä jättää opettajan työ viiden seuraavan vuoden aikana (%)

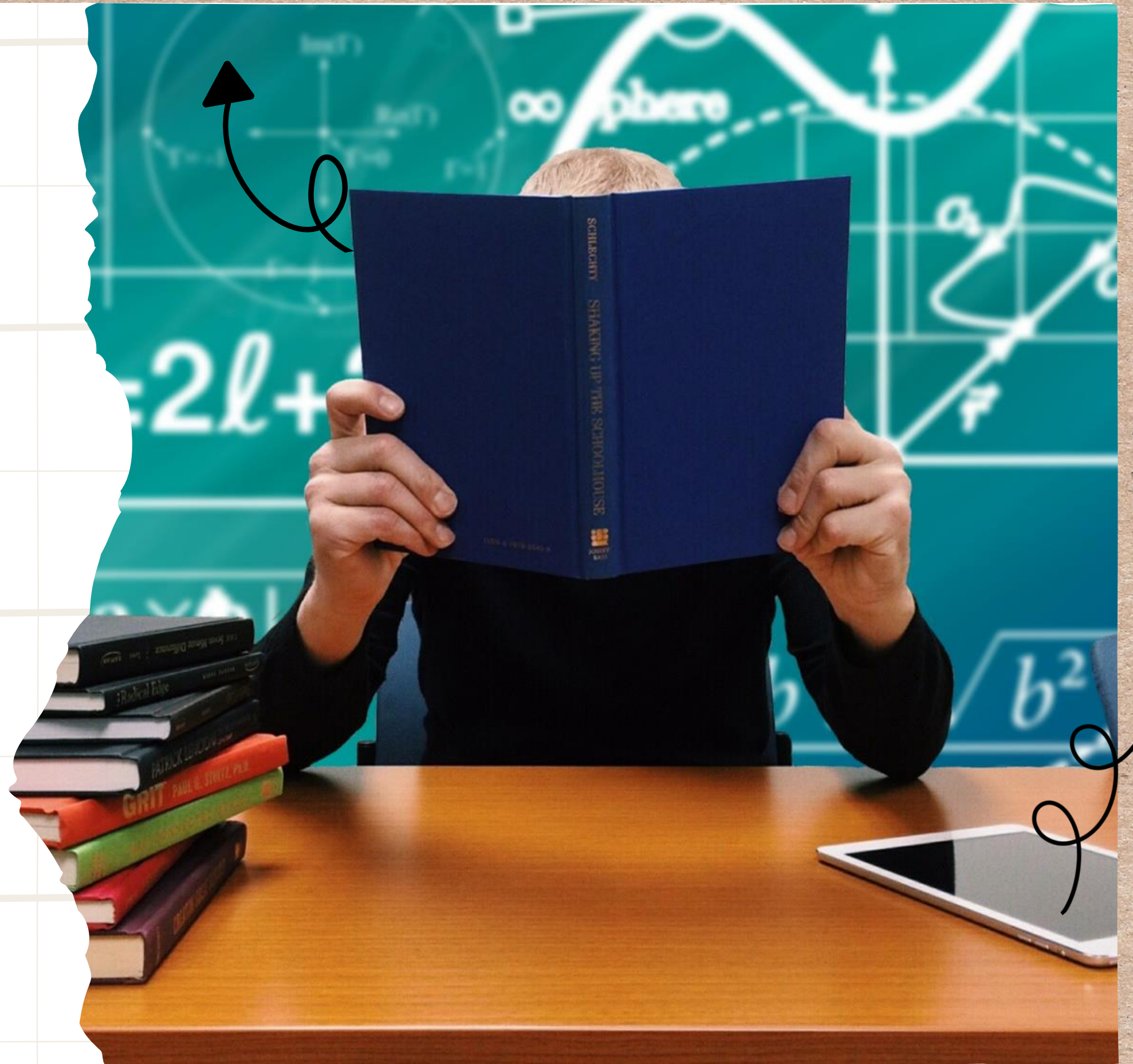
Syy jättää opettajan työ	Suomi	Ruotsi	Norja	Tanska	Viro	OECD
Muu kuin opetustyö opetuslalla	24	43	38	34	28	32
Työ muualla kuin opetuslalla	30	41	53	33	37	34
Jatko-opinnot tai -koulutus	26	32	29	33	25	27
Henkilökohtaiset tai perheestä johtuvat syyt	25	43	34	27	50	44
Eläkkeelle jääminen	18	29	20	11	34	31

Varhaiskasvatuksen henkilökunnan jäsenet

Osuudet henkilökunnan jäsenistä, jotka pitivät eri syitä todennäköisenä tai erittäin todennäköisenä syynä jättää nykyinen työ viiden seuraavan vuoden aikana (%)

AMMATILLISEN
OPPIMISEN TAI
OSAAMISEN
KEHITTÄMINEN

- Lähes kaikki (90 %) yläkoulun opettajat olivat osallistuneet vähintään kerran ammatilliseen oppimistoimintaan tutkimusta edeltäneen 12 kuukauden aikana
 - Kurssit, seminaarit tai työpajat olivat yleisin ammatillisen oppimisen muoto (72 %)
 - Oma-aloitteiset oppimistoimet (61 %)
 - Toiminta muodollisessa tai epämuodollisessa opettajaverkostossa, jonka päätarkoituksena on opettajien ammatillinen oppiminen (35 %)
 - Kasvatus- ja koulutusalan konferenssit (25 %)

- Varhaiskasvatuksen henkilökunnan jäsenet olivat osallistuneet ammatilliseen osaamisen kehittämiseen tutkimusta edeltäneen 12 kuukauden aikana:
 - Kurssit, seminaarit tai työpajat (68 %)
 - Toiminta muodollisessa tai epämuodollisessa verkostossa, jonka päätarkoituksena oli varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen henkilöstön ammatillinen oppiminen (41 %)
 - Konferenssit (22 %)
 - Suunnitellut vierailut muihin lapsiryhmiin tässä toimipaikassa toimintatapojen kehittämistä varten (21 %)

Yleisimmin suurta ammatillisen oppimisen kehittämisen tarvetta yläkoulun opettajat kokivat

- Erityisoppilaiden opettamiseen liittyville teemoille (17 %)
- Oppilaiden käyttäytymistä ja opetusryhmän hallintaa käsitteleville teemoille (13 %)
- Monikulttuurisessa tai monikielisessä ympäristössä opettamiseen liittyville teemoille (12 %)

Yleisimmin suurta ammatillisen osaamisen kehittämisen tarvetta varhaiskasvatuksen henkilökunnan jäsenet kokivat

- Työskentelyssä erityistä tukea tarvitsevien lasten kanssa (19 %)
- Digitaalisten välineiden ja työkalujen käyttämisessä työskentelyn helpottamiseksi (13 %)
- Kaksikielisten tai toista kieltä opettelevien lasten kanssa työskentelyssä (12 %)
- Lasten sosiaalisen ja emotionaalisen kehityksen tukemisessa (10 %)

AMMATILLISEN OPPIMISEN TAI OSAAMISEN KEHITTÄMISEN ESTEET

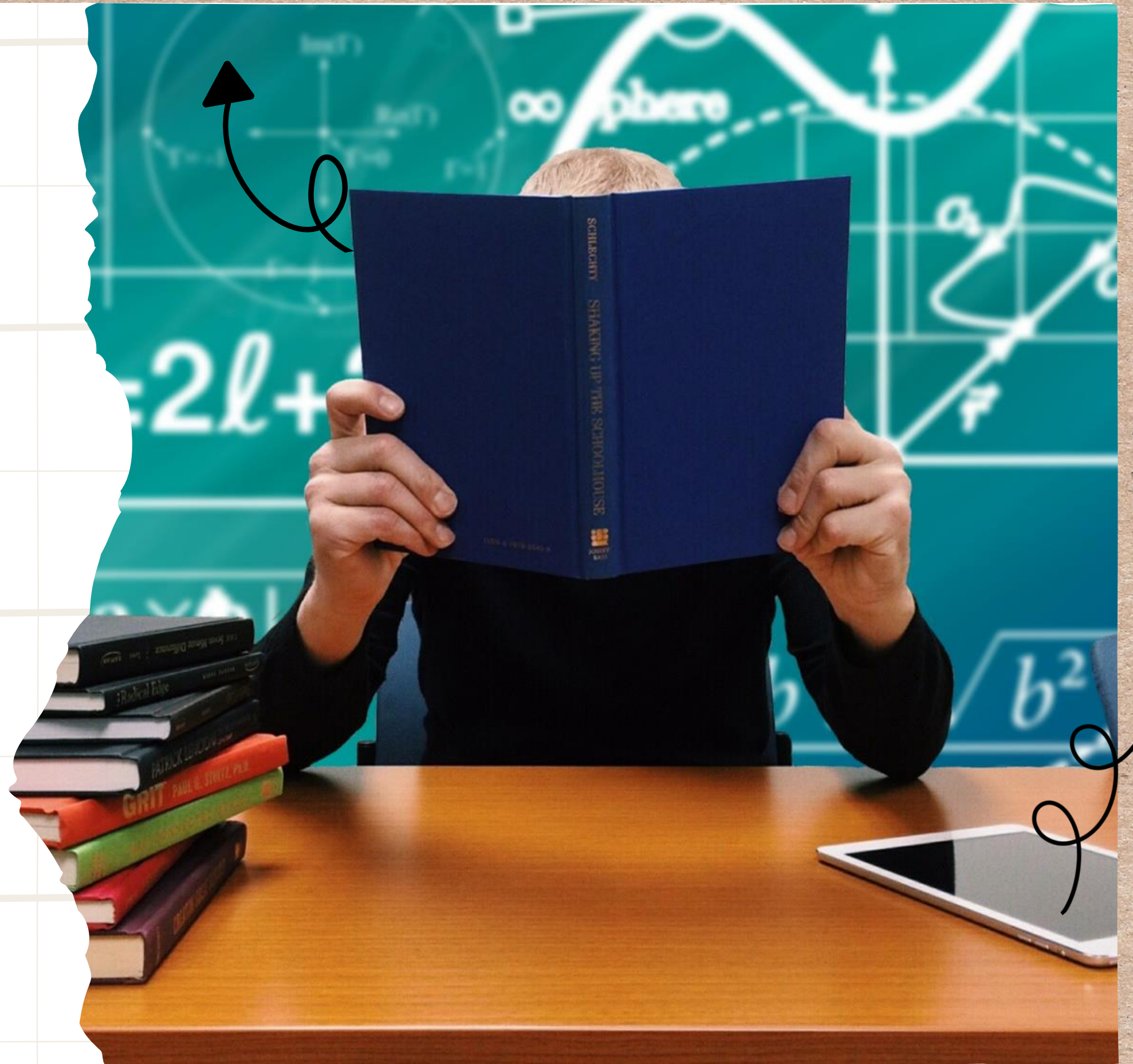
YLÄKOULUN OPETTAJAT

	Suomi		
	2013	2018	2024
Minulla ei ole osallistumiseen vaadittavia edellytyksiä	7	6	7
Ammatillinen oppiminen on liian kallista	23	37	39
Työnantajan tuki puuttuu	23	27	27
Ammatilliseen oppimiseen osallistuminen ei sovi yhteen työaikatauluni kanssa	52	52	68
Minulla ei ole aikaa muiden sitoumusteni tai velvollisuuksieni vuoksi	37	38	62
Sopivaa ammatillista oppimistoimintaa ei ole tarjolla	40	41	38
Ammatilliseen oppimiseen ei ole kannustimia	43	52	56

VARHAISKASVATUKSEN HENKILÖKUNNAN JÄSENET JA JOHTAJAT

	Suomi	
	Henkilö- kunnan jäsenet	Johtajat
Henkilöstöä ei ole tarpeeksi korvaamaan poissaoloa	61	50
Ammatillisen osaamisen kehittäminen on ristiriidassa työaikataulun kanssa	52	57
Osallistumista tukevia kannustimia ei ole	48	36
Ei ole aikaa muiden sitoumusten tai velvollisuuksien vuoksi	46	57
Ammatillisen osaamisen kehittäminen on liian kallista	44	47
Matkustaminen ammatillisen osaamisen kehittämistä tarjoavaan paikkaan ja sieltä pois on hankalaa	23	14
Puutteita taidoissa käyttää tarvittavia digitaalisia välineitä ja työkaluja	22	10
Ei ole tarvittavaa kielitaitoa	20	-
Ammatillisen osaamisen kehittämistä ei ole tarjolla kiinnostavilla aihealueilla	20	6
Toimipaikan johtajan tuki puuttuu	18	-
Ei ole osallistumiseen vaadittavia edellytyksiä (esim. kelpoisuutta, kokemusta, palvelusvuosia)	15	3
Ei ole käytettävissä tarvittavia digitaalisia välineitä ja työkaluja	14	6

AMMATTILAISTEN ÄÄNI KUULUVIIN

YLÄKOULUN OPETTAJIEN VIESTI PÄÄTTÄJILLE

- Ryhmäkokoja on pienennettävä
- Riittävät resurssit opetustyön toteuttamiseen
- Lisää resursseja erityisopetukseen
- Opettajat haluaisivat keskittyä enemmän perustyöhön
- Huomio opettajankoulutukseen ja jatkuvaan oppimiseen

"Koulutuksesta ei voi enää säästää. Koulut tarvitsevat ammattitaitoista henkilökuntaa ja riittävästi resursseja huomioidakseen oppilaiden tarpeet, saavuttaakseen opetussuunnitelmien tavoitteet. Sijoitus nuoriin on sijoitus tulevaisuuteen. Siksi myös opettajien jaksamisesta on syytä pitää huoli."

VARHAISKASVATUKSEN HENKILÖSTÖN JA JOHTAJIEN VIESTI PÄÄTTÄJILLE

- Henkilöstö kaipaa lisää arvostusta, työolojen parantamista ja palkkaa
- Ryhmäkoot ja henkilöstömitoitus kuntoon
- Johtajat kaipaavat arvostusta varhaiskasvatukselle ja esiopetukselle

"Varhaiskasvatuksen henkilöstö on erittäin sitoutunutta ja työmoraali on korkea. Pätevän henkilökunnan saaminen päiväkotiin olisi ehdoton edellytys laadukkaalle varhaiskasvatukselle. Tähän vaikuttaa laadukas koulutus ja palkkaus."

NOSTOT TALIS- TUTKIMUSKIERROKSILTA

- TALIS 2013: Yläkoulun opettajat saivat vähäisesti palautetta työstään rehtorilta tai ulkopuolisilta toimijoilta. Täydennyskoulutuksen kysyntä, perehdytys ja mentorointi oli vähäistä. Opettajan työn arvostuksen koettiin vähentyneen.
- TALIS 2018: Esiin nousi koulujen työrauhaongelmat, opettajien perehdytyksen ja mentoroinnin vähäisyys ja täydennyskoulutuksen pirstaleisuus. Lisäksi opettajien työtyytyväisyyden koettiin vähentyneen ja stressin lisääntyneen eikä opetuksesta saatu riittävästi palautetta.
- TALIS 2024: Resurssien puutteen koettiin estävän laadukkaan opetustyön toteuttamista. Koulujen työ- ja opetusrauhan koettiin heikentyneen. Erilaiset oppijat toivat lisäpainetta opettajille. Opettajien työtyytyväisyys oli laskusuunnassa.

STARTING STRONG NOSTOT

- Varhaiskasvatuksen henkilökunnan jäsenet ja johtajat olivat tyytyväisiä työhönsä. Tämä johtui osaltaan sujuvasta yhteistyöstä sekä henkilökunnan jäsenten kesken että johtajien ja henkilöstön välillä.
- Henkilökunnan jäsenet olivat tyytyväisiä työsuhde-etuihin ja työaikoihin, toisin kuin palkkaan. Henkilöstön palkka on matala suhteessa koulutukseen ja työn vaativuuteen.
- Työ on kuormittavaa. Henkilökunnan jäsenille stressiä aiheuttivat erityistä tukea tarvitsevien lasten tarpeisiin vastaaminen ja henkilöstön poissaoloista johtuvat ylimääräiset tehtävät.
- Henkilökunnan jäsenten ammatillisen osaamisen kehittämiseen osallistuminen oli vähäistä, koska henkilöstöä ei ollut tarpeeksi korvaamaan osallistujien poissaoloja.

KIITOS!

